

Utrecht University

De invloed van het gebruik van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren

Bachelor scriptie Sociologie

Abstract

In het huidige wetenschappelijke onderzoeksveld wordt er voornamelijk gekeken naar offline factoren die bijdragen aan het sociaal kapitaal. Onderzoek naar online factoren die kunnen bijdragen aan het sociaal kapitaal is beperkt. Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken in hoeverre het gebruik van sociale netwerksites van invloed is op het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren en hoe dit verschilt naar gender. Voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag is gebruik gemaakt van de Children of Immigrants Longitudinal Study data. De resultaten tonen aan dat het gebruik van verschillende sociale netwerksites in jaar één leidt tot meer ‘bridging’ sociaal kapitaal in jaar twee. De intensiteit van het gebruik van sociale netwerksites blijkt niet van belang te zijn. Tevens is er geen verschil in effecten gevonden tussen jongens en meisjes.

Trefwoorden: ‘bridging’ sociaal kapitaal; sociale netwerksites; homofilieprincipe; foci; contacttheorie; gender

Sterre Rood (6545475)

Eerste beoordelaar: Eva Jaspers

Tweede beoordelaar: Christian Fang

Datum: 14 juni 2021

Inleiding

LinkedIn, Facebook en Twitter, wie kent het niet? Het netwerk LinkedIn heeft op dit moment meer dan 645 miljoen gebruikers uit meer dan 200 landen en gebieden (Tankovska, 2021). Begin vorig jaar telde Facebook wereldwijd ruim tweeëneenhalf biljoen gebruikers. In het eerste kwartaal van 2019 telde Twitter 330 miljoen actieve gebruikers (Statista, 2021 ab). Dit zijn nog maar enkele voorbeelden van de vele hedendaagse sociale netwerksites.

Uit cijfers van het CBS blijkt dat 95 procent van de Nederlandse jongeren dagelijks gebruik maakt van het internet. De meest voorkomende internetactiviteit van de jongeren is online communiceren. Sociale netwerksites als Facebook en Twitter zijn populair, 87 procent van de jongeren maakte hier in 2018 gebruik van. Tevens toont het CBS aan dat het LinkedIn gebruik onder de jongeren in vier jaar tijd bijna is verdubbeld, van 14 procent naar 25 procent. Met name de jongvolwassenen maken gebruik van professionele netwerken als LinkedIn. Dat sociale netwerksites de laatste jaren razend populair zijn geworden, is terug te zien in deze cijfers (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2019).

Sociale netwerken zijn belangrijke onderdelen van sociaal kapitaal. Sociaal kapitaal is een breed begrip, maar in het algemeen verwijst het naar de voordelen die wij verkrijgen uit onze sociale relaties. Sociaal kapitaal is een relationele hulpbron: door banden met anderen te hebben kan men toegang krijgen tot de hulpbronnen van anderen (Flap & Völker, 2004). De meeste studies tonen aan dat het hebben van sociaal kapitaal voordelen met zich meebrengt. Deze voordelen hebben vaak betrekking op toegang tot hulp, informatie of diensten (Steinfeld et al., 2008). Uit onderzoek is echter gebleken dat sociaal kapitaal ongelijk verdeeld is, niet iedereen heeft gelijke toegang tot sociaal kapitaal.

Lin (2000) laat in een studie zien dat sociale groepen verschillende toegangen tot sociaal kapitaal hebben. De ongelijkheid in sociaal kapitaal is onder andere aanwezig in sekse en in etnische groepen. Van Tubergen en Volker (2015) hebben bewijs gevonden voor ongelijkheden in de toegang tot sociaal kapitaal naar leeftijd en geslacht. Het onderzoek van Chen (2009) toont aan dat onderwijs en vrijwilligerswerk twee belangrijke bronnen zijn van sociaal kapitaal. Deze ongelijkheid in de toegang tot kapitaal draagt bij aan de sociale ongelijkheid, wat maatschappelijke gevolgen met zich meebrengt. Denk hierbij aan gevolgen met betrekking tot het welzijn, de sociale mobiliteit en de sociaaleconomische posities van verschillende groepen.

In de wetenschap bestaat er consensus over het idee dat er veel offline factoren zijn die bijdragen aan de ongelijkheid in sociaal kapitaal. Ondanks deze consensus kan het met de opkomst van het internet interessant zijn om ook te kijken naar online factoren. Omdat sociale

netwerksites een steeds grotere rol spelen in het dagelijks leven, kan het meenemen van online factoren een toevoeging zijn aan het huidige wetenschappelijk onderzoek. Dit is voornamelijk interessant voor jongeren, die veel gebruik maken van sociale netwerksites. Daarnaast is aangetoond dat de ontwikkeling van banden op jongere leeftijd de banden op lange termijn beïnvloedt (Steinfeld et al., 2008). Omdat sociaal kapitaal gelinkt is aan verschillende voordelen kan onderzoek in hoeverre sociale netwerksites bijdragen aan sociaal kapitaal van belang zijn voor de toekomst van jongeren.

In het huidige onderzoeksveld wordt er een onderscheid gemaakt tussen ‘bonding’ en ‘bridging’ sociaal kapitaal. Als het netwerk grotendeels bestaat uit sterk met elkaar verbonden, homogene banden zullen individuen waarschijnlijk ‘bonding’ sociaal kapitaal opbouwen. Als het netwerk daarentegen bestaat uit een breed spectrum van zwakke, heterogene banden tussen individuen kan ‘bridging’ sociaal kapitaal worden verkregen (Koroleva et al., 2011). ‘Bridging’ sociaal kapitaal brengt dus banden tussen verschillende sociale groepen tot stand, terwijl ‘bonding’ sociaal kapitaal dit in het algemeen niet doet (Coffé & Geys, 2006). Er zijn enkele studies naar sociale netwerksites in relatie met beide soorten sociaal kapitaal gedaan.

Ellison et al. (2007) hebben onderzoek gedaan naar het gebruik van Facebook en het sociaal kapitaal van studenten. In de studie is er onder andere gekeken naar ‘bridging’ en ‘bonding’ sociaal kapitaal. De resultaten tonen aan dat er een verband is tussen Facebookgebruik en beide soorten sociaal kapitaal. Het verband met ‘bridging’ sociaal kapitaal is het sterkst. Omdat de gegevens op één moment zijn gemeten, kan er niet gezegd worden welke de andere voorafgaat. Niettemin blijkt Facebook voor studenten een belangrijke rol te spelen in het vormen en behouden van sociaal kapitaal.

Steinfeld et al. (2008) hebben een longitudinale studie gedaan naar de relatie tussen de gebruiksintensiteit van Facebook en ‘bridging’ sociaal kapitaal. Zij stellen onder andere dat de richting van het effect van Facebookgebruik naar ‘bridging’ sociaal kapitaal is en niet omgekeerd. De resultaten laten zien dat intensiever Facebookgebruik leidt tot meer ‘bridging’ sociaal kapitaal. Tevens wordt er aangetoond dat de intensiteit van het Facebookgebruik in jaar één sterk de resultaten van ‘bridging’ sociaal kapitaal in jaar twee voorspelde. Zoals verondersteld, gaat de richting van het effect van Facebookgebruik naar ‘bridging’ sociaal kapitaal.

De bovenstaande studies tonen al aan dat sociale netwerksites belangrijk kunnen zijn voor het creëren van sociaal kapitaal onder jongeren. Het gebruik van sociale netwerksites is voornamelijk in verband gebracht met het hebben van meer ‘bridging’ sociaal kapitaal. Echter

is er in de wetenschap in een beperkte mate begrip over het effect van sociale netwerksites op ‘bridging’ sociaal kapitaal, in vergelijking met de vele studies aangaande offline sociaal kapitaal.

Evenzeer is er geen onderzoek gedaan naar hoe het effect van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal kan verschillen naar gender. Ondanks het gebrek aan kennis, wordt er in verschillende onderzoeken wel aangetoond dat vrouwen op een andere manier omgaan met sociale netwerksites. In vergelijking met mannen, houden vrouwen eerder hun profiel op sociale netwerksites privé (Lewis et al., 2008 & Madden et al., 2013 & Madden, 2012). Dat vrouwen op een andere manier met sociale netwerksites omgaan kan van invloed zijn op de relatie tussen sociale netwerksites en sociaal kapitaal.

In dit onderzoek wordt er als aanvulling op eerder onderzoek niet enkel gekeken naar het effect van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal, maar wordt er ook gekeken hoe dit effect verschilt naar gender. De onderzoeksvraag luidt als volgt: *in hoeverre heeft het gebruik van sociale netwerksites invloed op het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren en in welke mate speelt gender hierin een rol?* De hypothesen die gevormd worden, zullen worden getoetst aan de hand van de CILS-data, Children of Immigrants Longitudinal Study, gebruikmakend van een longitudinaal model.

Theoretisch kader

In de inleiding is het verschil tussen twee soorten sociaal kapitaal besproken. Het hebben van een netwerk met waardevolle, bruikbare banden is echter niet vanzelfsprekend. Voor het vormen van sociaal kapitaal is een voortdurende inspanning van sociale betrokkenheid nodig (Bourdieu, 1985). ‘Bridging’ sociaal kapitaal wordt voornamelijk gevormd door een toevallig persoonlijke ontmoeting, of door het toevallig kennen van anderen. Evenzeer zijn sommige individuen specifiek op zoek naar gaten in een netwerk om ‘bridging’ banden te vormen. Het veronderstelt echter veel inspanning om deze gaten tussen groepen en banden in netwerken te vinden en te benutten (Burt, 2002). De opkomst van sociale netwerksites zou hier verandering in kunnen brengen. Sociale netwerksites zouden kunnen bijdragen aan het ‘bridging’ sociaal kapitaal door het gemakkelijker bijeenbrengen van heterogene groepen (Hofer & Aubert, 2013). De ‘bridging’ banden die online gevormd worden, zouden zonder sociale netwerksites misschien niet zijn ontstaan of onderhouden. Daarentegen kan worden verwacht dat ‘bonding’ sociaal kapitaal ook zonder het gebruik van sociale netwerksites zal worden onderhouden, omdat het hier vaak gaat om homogene, sterke, emotionele banden. Of sociale netwerksites bijdragen aan het ‘bridging’ sociaal kapitaal is wat in dit onderzoek centraal staat. De

volgende theorieën geven verdere inzichten in hoe sociale netwerksites kunnen bijdragen aan het ‘bridging’ sociaal kapitaal.

Sociale netwerksites en sociaal kapitaal

Voor zo ver bekend is er nog geen algemene theorie die de relatie tussen sociale netwerksites en het ‘bridging’ sociaal kapitaal beschrijft. Desalniettemin zijn er enkele theorieën die een idee kunnen geven over de desbetreffende relatie. De eerste theorie die interessant is heeft betrekking op het homofilieprincipe.

Het homofilieprincipe houdt in dat individuen over het algemeen de voorkeur hebben om banden te vormen met soortgelijke anderen. Het homofilieprincipe laat zien dat sociale interacties de tendens hebben plaats te vinden tussen individuen met vergelijkbare levensstijlen en sociaaleconomische kenmerken. Het gevolg is dat de persoonlijke netwerken van individuen homogeen zijn, waarbij vergelijkbare relevante kenmerken worden gedeeld, zoals geografie, leeftijd, status, etniciteit en godsdienst (McPherson et al., 2001). Dat persoonlijke netwerken van individuen homogeen zijn, heeft gevolgen voor de informatie, hulpbronnen en interacties die zij ontvangen en ervaren. Oftewel, homofilie beperkt het ‘bridging’ sociaal kapitaal.

Echter hebben de meeste studies gekeken naar homofilie in de offlinewereld (Flatt et al., 2012; Yap & Harrigan, 2015; Gerber et al., 2013). Er zijn enkele studies naar homofilie op sociale netwerksites gedaan. Deze studies laten zien dat sociale netwerksites kunnen dienen als een omgeving waar individuen banden kunnen vormen buiten hun geografische locaties, sociale groepen en scholen. Daarnaast kunnen sociale netwerksites de communicatie tussen verschillende groepen bevorderen, omdat bepaalde belemmeringen voor offline, face-to-face communicatie minder aanwezig zijn in onlinecommunicatie. Om deze redenen kan het zijn dat homofilie in sociale netwerksites in een mindere mate aanwezig is (Sajuria et al., 2015; Bisgin et al., 2011). De verwachting is daarom dat jongeren door het gebruik van sociale netwerksites meer heterogene banden vormen en meer ‘bridging’ sociaal kapitaal opbouwen.

Naast het homofilieprincipe is er nog een interessante theorie, namelijk de focustheorie van Feld (1981). Deze theorie is gebaseerd op het idee dat de aspecten van de sociale omgeving kunnen worden gezien als foci, waaromheen individuen hun sociale relaties organiseren. Foci kunnen veel verschillende dingen zijn, waaronder personen, plaatsen, sociale posities en groepen. Waar het homofilieprincipe ervan uit gaat dat banden worden gevormd door gelijkenissen in individuele kenmerken, legt de theorie van Feld (1981) de nadruk op de organisatie van de sociale context. Individen van wie de activiteiten rond

dezelfde focus zijn georganiseerd, zullen de tendens hebben om onderling verbonden te raken. In het onderzoek van Karnik et al. (2013) wordt bevonden dat sociale netwerksites kunnen dienen als foci om de vorming van banden te vergemakkelijken. Evenzeer wordt er in de focustheorie beargumenteerd dat een band hoogstwaarschijnlijk 'bridging' zal blijven als er weinig tijd, moeite en emotie voor nodig is. Verder wordt er beargumenteerd dat hoe minder beperkend een focus, hoe minder tijd en energie eraan besteed moet worden, hoe meer 'bridging' de banden zullen zijn. Bonath en Boyd (2004) benadrukken dat het voordeel van de sociale netwerksites is dat een persoonlijk netwerk kan worden vergroot door het gemakkelijk vormen van nieuwe, zwakke en heterogene banden. Het vormen en onderhouden van deze banden op sociale netwerksites vergt minder tijd, energie, moeite en kosten in vergelijking met banden gevormd in offline, face-to-face communicatie. Sociale netwerksites kunnen om die reden worden gezien als een niet beperkende focus, waar 'bridging' banden gevormd kunnen worden (Feld, 1981).

Van online naar offline

De voorgaande theorieën laten zien dat sociale netwerksites kunnen bijdragen aan de vorming van het online 'bridging' sociaal kapitaal. De stap naar offline 'bridging' sociaal kapitaal kan worden gemaakt aan de hand van de contacttheorie.

Over het algemeen wordt in de contacttheorie van Allport (1954) verondersteld dat intergroepscontact betere intergroepsrelaties kan bevorderen. Zowel direct als indirect contact tussen leden van verschillende groepen is beschreven als een van de beste manieren om de relaties tussen groepen te verbeteren en vooroordelen te verminderen (Mazziotta et al., 2011). De contacttheorie van Allport kent verschillende voorwaarden voor succesvol contact, onder andere gelijke status en samenwerking tussen groepen. Echter zijn er in de traditionele persoonlijke setting aanzienlijke belemmeringen om aan veel van de voorwaarden te voldoen. In het artikel van Amichai-Hamburger en McKenna (2006) wordt verondersteld dat het internet misschien wel het beste instrument is tot nu toe om de contacttheorie effectief in de praktijk te brengen. Amichai-Hamburger en McKenna beargumenteren onder andere dat er gemakkelijker aan de voorwaarde van gelijke status kan worden voldaan op het internet. De reden hiervoor is dat in de ontmoetingen op het internet veel signalen, waaraan individuen de status van andere peilen, doorgaans niet aanwezig zijn. Denk hierbij aan signalen als lichaamstaal en kledingwijze. Verder wordt er in het artikel beargumenteerd dat het internet een uitstekende basis biedt voor effectief intergroepscontact door het creëren van een veilige omgeving, het verminderen van angst, het verkleinen van de geografische afstanden, het

verlagen van de kosten en door het creëren van samenwerking. Sociale netwerksites, als onderdeel van het internet, bieden dus mogelijkheden voor succesvol intergroepscontact. Hierbij worden de mogelijkheden van een traditionele persoonlijke ontmoeting overtroffen (Amichai-Hamburger & McKenna, 2006).

De verwachting is dat jongeren op sociale netwerksites meer in contact komen met jongeren van verschillende groepen. Dit online intergroepscontact kan ervoor zorgen dat jongeren ook meer open staan voor offline intergroepscontact. De contacttheorie veronderstelt namelijk dat meer contact tussen verschillende groepen zal leiden tot verminderde vooroordelen en betere intergroepsrelaties. Omdat er op sociale netwerksites gemakkelijker kan worden voldaan aan verschillende voorwaarden van de contacttheorie, is de verwachting dat jongeren die veel gebruik maken van sociale netwerksites meer intergroepscontact, betere intergroepsrelaties en minder vooroordelen hebben. Om deze redenen zullen jongeren waarschijnlijk ook meer open staan voor intergroepsrelaties offline. Aan de hand van de contacttheorie kan dus worden verwacht dat ‘bridging’ sociaal kapitaal op sociale netwerksites ook zal leiden tot meer ‘bridging’ sociaal kapitaal offline.

Naar aanleiding van de bovenstaande theorieën is de verwachting dat het gebruik van sociale netwerksites een positief effect heeft op het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren. De eerste hypothese luidt als volgt:

H1: Hoe meer jongeren gebruik maken van sociale netwerksites, hoe meer ‘bridging’ sociaal kapitaal deze jongeren één jaar later hebben.

Sociale netwerksites en genderverschillen

Gezien het feit dat een algemene theorie over de relatie tussen sociale netwerksites en ‘bridging’ sociaal kapitaal nog ontbreekt, is er ook geen theorie die beschrijft hoe deze relatie verschilt naar gender. Echter laten enkele onderzoeken zien dat vrouwen op een andere manier met sociale netwerksites omgaan.

De studie van Madden (2012) gaat over het privacy beheer op sociale netwerksites. Madden gaat onder andere in op de privacy instellingen die volwassenen kiezen voor hun sociale netwerkprofielen. De studie laat zien dat ruim de helft van de volwassenen ervoor kiest om hun profiel privé te houden. Echter is er een aanzienlijk verschil in de privacy instellingen tussen mannen en vrouwen. De studie toont namelijk aan dat 67% van de vrouwen ervoor kiest om haar profiel privé te houden, tegenover 48% van de mannen. Daarentegen kiezen mannen er ook vaker voor om hun profiel volledig openbaar te zetten dan

vrouwen. Een andere studie van Madden et al. (2013) gaat in op het gedrag van jongeren op sociale netwerksites. Deze studie laat in eerste instantie zien dat jongeren meer persoonlijke informatie delen dan voorheen. Maar ook onder jongeren is er een aanzienlijk verschil in privacy instellingen. De studie laat onder andere zien dat 70% van de meisjes de toegang tot haar profiel beperkt voor alleen vrienden, tegenover 50% van de jongens. Net als onder de volwassenen, kiezen jongens er vaker voor om hun profiel volledig openbaar te zetten. Bovendien toont de studie ook aan dat meisjes vaker vrienden uit hun netwerk verwijderen en blokkeren, vergeleken met jongens.

Dat vrouwen op een andere manier met sociale netwerksites omgaan kan van invloed zijn op de relatie tussen sociale netwerksites en sociaal kapitaal. Als eerder aangegeven is het de verwachting dat sociale netwerksites bijdragen aan het ‘bridging’ sociaal kapitaal door de mogelijkheid om gemakkelijker heterogene banden te vormen. Omdat er een aanzienlijk verschil is in de privacy instellingen tussen mannen en vrouwen, kan het zijn dat het gebruik van sociale netwerksites minder voordelen oplevert voor vrouwen. Houden vrouwen hun profiel privé, dan vormen zij waarschijnlijk alleen connecties met mensen die zij al kennen of connecties met vrienden van vrienden. Op deze manier worden de voordelen van sociale netwerksites als het vormen van nieuwe, heterogene banden minder benut. Voor de mannen, die vaker hun profiel volledig openbaar zetten, is de kans voor het vormen van nieuwe, heterogene banden groter. De verwachting is daarom dat sociale netwerksites minder van invloed zijn het ‘bridging’ sociaal kapitaal van vrouwen. Op basis van eerder onderzoek naar verschillen in privacy instellingen is de tweede hypothese opgesteld.

H2: Het effect van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal is minder groot voor meisjes, in vergelijking met jongens.

Data en methoden

Databeschrijving

Om te onderzoeken in hoeverre het gebruik van sociale netwerksites van invloed is op het ‘bridging’ sociaal kapitaal, en hoe dit effect verschilt naar gender, wordt de Children of Immigrants Longitudinal Survey in the Netherlands (CILSNL) gebruikt. Het CILSNL-project is onderdeel van een groter, longitudinaal onderzoeksproject in vier Europese landen: Duitsland, Nederland, Zweden en Engeland (Kalter et al., 2016). Het CILS4EU-project richt zich op de intergenerationele integratie van kinderen van immigranten in de vier Europese landen. CILS4EU gaat in op verschillende thema's als sociale integratie, culturele integratie,

sociale participatie en sociale netwerken. De dataverzameling is uitgevoerd aan de hand van een gestratificeerde steekproef. In de eerste fase werden de scholen geselecteerd, in de tweede fase zijn de klassen binnen deze scholen geselecteerd en in de derde fase zijn de leerlingen geselecteerd die in deze klassen zitten.

Het CILSNL-project bestaat uit zeven waves, waarin respondenten op verschillende leeftijden zijn geïnterviewd. In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van de eerste, zesde en zevende wave. De respondenten in de deze waves waren respectievelijk 14, 19 en 20 jaar. Het responsepercentage in de jongerenvragenlijst in wave 1 is 78.9%, in wave 6 ligt dit percentage op 64.2% en in wave 7 op 67.7% (Jaspers, Van Tubergen & Kalmijn, 2019; Jaspers & Van Tubergen, 2019ab).

Operationalisering

Afhankelijke variabele. De afhankelijke variabele in dit onderzoek is ‘bridging’ sociaal kapitaal. In de literatuur wordt ‘bridging’ sociaal kapitaal vaak omschreven als banden tussen personen die verschillend zijn wat betreft sociaaleconomische en andere kenmerken. ‘Bridging’ sociaal kapitaal wordt dus over het algemeen gemeten aan de hand van het kennen van mensen uit andere groepen (Villalonga-Olives et al., 2016). In dit onderzoek wordt er specifiek gekeken naar het hebben van vrienden met een andere migratieachtergrond.

‘Bridging’ sociaal kapitaal is gemeten aan de hand van de vraag “hoeveel van je vrienden hebben een...”. Dit zijn vijf vragen waarin verschillende migratieachtergronden worden meegenomen: het hebben van vrienden die een (1) Nederlandse, (2) Turkse, (3) Marokkaanse, (4) Surinaams/Antilliaanse en/of (5) een andere achtergrond hebben. Deze vijf vragen zijn gecodeerd naar vijf dichotome variabelen. Waar de score ‘0’ betekent dat de respondent geen of een enkele persoon kent binnen een bepaalde groep, en waar de score ‘1’ betekent dat de respondent minimaal een paar persoon kent binnen een bepaalde groep. Om tot de uiteindelijke variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal te komen, is er gekeken hoeveel personen de respondent kent van verschillende migratieachtergronden. Omdat het specifieke land waar de respondenten met een migratieachtergrond vandaan komen niet bekend is, kan het zijn dat vrienden met een dezelfde migratieachtergrond als een ‘bridging’ band worden beschouwd. Om deze reden worden in dit onderzoek alleen Nederlandse respondenten meegenomen. Op deze manier worden er geen foutieve ‘bridging’ banden meegenomen. Dit leidt tot een score van minimaal 0 en maximaal 4. Hoe hoger de score, hoe meer ‘bridging’ sociaal kapitaal. De afhankelijke variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal is gemeten in het schooljaar 2016/2017.

Onafhankelijke variabelen. Voor de onafhankelijke variabelen wordt er gekeken naar het gebruik van sociale netwerksites in het schooljaar 2015/2016. Het gebruik van sociale netwerksites wordt op deze manier vooraf gemeten aan het ‘bridging’ sociaal kapitaal, dit maakt het mogelijk een eventueel causaal verband vast te stellen. Voor het gebruik van sociale netwerksites zijn twee variabelen gecreëerd. De eerste variabele is gemeten aan de hand van het aantal uur dat een respondent op Facebook en Twitter zit. Hiervoor zijn twee vragen gebruikt ‘hoeveel uur per dag besteed je aan Facebook’ en ‘hoeveel uur per dag besteed je aan Twitter’. Beide vragen hebben een schaal van 1 tot 6, waar ‘1’ betekent *niet* en ‘6’ *vier uur of meer*. De eerste score *niet* en de tweede score *één uur of minder* zijn in beide variabelen samengevoegd. Als laatste stap zijn de uren dat een respondent op Twitter en Facebook zit samengevoegd door het bij elkaar op te tellen. Dit resulteert in de eerste onafhankelijke variabelen *uren op sociale netwerksites 2015/2016*. Hoe hoger de score, hoe meer uur een respondent per dag gebruik maakt van sociale netwerksites.

De tweede onafhankelijke variabele is gemeten aan de hand van het aantal verschillende sociale netwerksites waarvan de respondent gebruik maakt. In het schooljaar 2015/2016 is er in de vragenlijst meegenomen van welke sites de respondent gebruik maakt. In dit onderzoek worden de volgende sociale netwerksites meegenomen: WhatsApp, FaceBook, Twitter, Instagram, YouTube, LinkedIn, Snapchat, Tinder, Happn, Google+, Vine, the Happening, Tumblr, Reddit, Flickr en Pinterest. De variabelen hebben allen een score van ‘0’ *nee* en ‘1’ *ja*. Om tot de tweede onafhankelijke variabele *aantal sociale netwerksites in 2015/2016* te komen zijn alle bovengenoemde variabelen bij elkaar opgeteld. Dit resulteert in een variabele met een schaal van 0 tot 16. Hoe hoger de score, hoe meer sociale netwerksites de respondent gebruikt.

Interactievariabelen. In dit onderzoek wordt de interactie tussen het gebruik van sociale netwerksites en gender meegenomen. Gender is letterlijk in de data gegeven. Omdat er in de tweede hypothese wordt gekeken naar meisjes, is deze variabele gecodeerd naar ‘0’ is *jongen* en ‘1’ is *meisje*. De onafhankelijke variabele *gebruik van sociale netwerksites* bestaat uit twee variabelen. Om deze reden worden er twee interactievariabelen gemaakt. De eerste interactievariabele is gemaakt door het aantal *uren op sociale netwerksites 2015/2016* te vermenigvuldigen met *gender*. De tweede interactievariabele is gemaakt door het *aantal sociale netwerksites in 2015/2016* te vermenigvuldigen met *gender*.

Controlevariabele. In dit onderzoek wordt er gecontroleerd voor het opleidingsniveau van de respondent. Hofstra et al. (2020) vinden dat hoger opgeleiden grotere netwerken hebben in vergelijking met de lager opgeleiden. Dit kan gevolgen hebben voor het ‘bridging’

sociaal kapitaal. De variabele *opleidingsniveau* is gemeten aan de hand van de vraag ‘op welk schooltype zit je’. De antwoord categorieën zijn: vmbo-basis, vmbo-kader, vmbo-gt, vmbo-t, havo, atheneum en gymnasium. Deze categorieën zijn gecodeerd naar vmbo, havo en vwo. In dit onderzoek wordt het niveau vmbo wordt beschouwd als (1) *laag*, het niveau havo wordt beschouwd als (2) *gemiddeld* en het niveau vwo wordt beschouwd als (3) *hoog*.

Beschrijvende statistieken

De beschrijvende statistieken zijn weergegeven in Tabel 1. Het totale aantal respondenten met een valide waarde in het onderzoek is 1394. Het gemiddelde van de afhankelijke variabele ‘*bridging*’ sociaal kapitaal is 1.01. Het minimum is 0 en het maximum is 4. De standaarddeviatie is 1.21, wat laat zien dat er behoorlijk wat variatie is. Het gemiddelde van de onafhankelijke variabelen *uren op sociale netwerksites 2015/2016* en *aantal sociale netwerksites in 2015/2016* is respectievelijk 2.10 en 5.45. De variabele *uren op sociale netwerksites 2015/2016* heeft een minimum van 1 en een maximum van 9. De variabele *aantal sociale netwerksites in 2015/2016* heeft een minimum van 2 en een maximum van 13. Uit de beschrijvende statistieken wordt duidelijk dat het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren aan de lage kant is. Daarnaast wordt het duidelijk dat jongeren in het schooljaar 2015/2016 enigszins gebruik maakten van sociale netwerksites, maar niet veel.

Tabel 1. *Beschrijvende statistieken (N = 1394)*

	Minimum	Maximum	Gemiddelde/ Proportie	s.d.
‘Bridging’ sociaal kapitaal	0	4	1.01	1.21
Uren op sociale netwerksites 2015/2016	1	9	2.10	1.30
Aantal sociale netwerksites in 2015/2016	2	13	5.45	1.68
Gender	0	1		
<i>Vrouw</i>			0.61	
<i>Man</i>			0.39	
Opleidingsniveau	1	3	1.82	0.86

Resultaten

In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal: “*in hoeverre heeft het gebruik van sociale netwerksites invloed op het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren en in welke mate speelt gender hierin een rol?*”. De onderzoeksvraag met de bijbehorende hypothesen wordt getoetst aan de hand van een multiple regressieanalyse. Hierbij wordt gebruik gemaakt van drie verschillende modellen. In het eerste model worden enkel de hoofdeffecten van het gebruik van sociale netwerksites meegenomen. In het tweede model worden de controlevariabelen toegevoegd. Tenslotte worden in het derde model de interacties toegevoegd.

De eerste hypothese die wordt getoetst luidt als volgt: hoe meer jongeren gebruik maken van sociale netwerksites, hoe meer offline ‘bridging’ sociaal kapitaal deze jongeren één jaar later hebben. In Tabel 2 – Model 1 en Model 2 zijn de resultaten van het toetsten van de eerste hypothese weergegeven. Uit de resultaten blijkt dat er geen significant effect is tussen het aantal uren dat jongeren op sociale netwerksites zitten en het ‘bridging’ sociaal kapitaal ($b = -0.014$, $p = 0.289$). Daarentegen tonen de resultaten wel aan dat het *aantal sociale netwerksites* waar jongeren gebruik van maken een significant positief effect heeft op het ‘bridging’ sociaal kapitaal ($b = 0.037$, $p < 0.05$). Wanneer er gecontroleerd wordt voor het opleidingsniveau en gender blijven de resultaten nagenoeg gelijk. Het effect tussen het aantal uren op sociale netwerksites en het ‘bridging’ sociaal kapitaal blijft niet significant ($b = -0.10$, $p = 0.357$). Het significante positieve effect van het *aantal sociale netwerksites* waar jongeren gebruik van maken op het ‘bridging’ sociaal kapitaal neemt met 0.001 toe ($b = 0.038$, $p < 0.05$). Deze toename is niet substantieel. Het gebruiken van één extra sociale netwerksite in jaar één, zorgt dus voor een toename van 0.038 in het ‘bridging’ sociaal kapitaal in jaar twee.

Verder laten de resultaten in Tabel 2 zien dat de verklaarde variantie vrijwel gelijk is aan nul ($F = 1.447$, $p = 0.216$, $R^2 = 0.001$). De variantie in de afhankelijke variabele wordt dus in een zeer beperkte mate verklaard door de variabelen die zijn opgenomen in het model. De lage verklaarde variantie laat zien dat het model niet goed is in het maken van een nauwkeurige voorspelling. Ondanks deze lage verklaarde variantie toont de significante voorspeller *aantal sociale netwerksites in 2015/2016* aan dat het aantal sociale netwerksites waar jongeren gebruik van maken wel degelijk een effect heeft op de afhankelijke variabele. De eerste hypothese wordt dus gedeeltelijk bevestigd: het is aangetoond dat het aantal sociale netwerksites waar jongeren gebruik van maken een positief effect heeft op het ‘bridging’ sociaal kapitaal van jongeren.

De tweede hypothese stelt dat het effect van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal minder groot is voor meisjes, in vergelijking met jongens. Het gaat hier om een moderatieverband. Om de tweede hypothese te toetsen worden de interacties tussen de twee onafhankelijke variabelen en gender toegevoegd. De resultaten zijn te zien in Tabel 2 – Model 3. Uit de resultaten blijkt dat er geen significant verschil is in het effect van het aantal uren op sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal tussen meisjes en jongens ($b = 0.032$, $p = 0.284$). Evenzeer tonen de resultaten aan dat er geen significant verschil is in het effect van het aantal sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal tussen meisjes en jongens ($b = 0.024$, $p = 0.281$). De tweede hypothese wordt niet bevestigd: het is niet aangetoond dat het effect van het gebruik van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal varieert tussen meisjes en jongens. Verder laten de resultaten zien dat de verklaarde variantie, net als in de overige modellen, vrijwel gelijk is aan nul en niet is toegenomen ($F = 1.125$, $p = 0.345$, $R^2 = 0.001$). Deze lage verklaarde variantie laat zien dat het model, net als de vorige modellen, niet goed is in het maken van een nauwkeurige voorspelling, omdat er veel onverklaarde variantie is.

Robuustheidscheck

Om na te gaan of de meting van de effecten robuust was, is een dezelfde multiële lineaire regressie uitgevoerd met een andere meting van de afhankelijke variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal. In de methoden is toegelicht dat voor het meten van de originele afhankelijke variabele de respondenten met een migratieachtergrond achterwege zijn gelaten. In deze robuustheidscheck worden de respondenten met een migratieachtergrond voor het meten van ‘bridging’ sociaal kapitaal wel meegenomen. Omdat het specifieke land niet bekend is, kan het zijn dat vrienden met een dezelfde migratieachtergrond als een ‘bridging’ band worden beschouwd. Deze manier van meten kan er dus voor zorgen dat er enkele foutieve ‘bridging’ banden worden meegenomen in de afhankelijke variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal. De resultaten zijn weergegeven in de appendix.

De resultaten tonen aan dat het effect van het aantal sociale netwerksites waarvan jongeren gebruik maken op het ‘bridging’ sociaal kapitaal niet significant is ($b = -0.006$, $p = 0.371$). De insignificantie van deze coëfficiënt lijkt twijfels te doen ontstaan over de betrouwbaarheid van het eerder gevonden significante effect. Echter zouden de eventuele foutieve ‘bridging’ banden in de nieuwe afhankelijke variabele een oorzaak kunnen zijn van deze insignificantie. Desondanks kan deze robuustheidscheck suggereren dat de meting van het ‘bridging’ sociaal kapitaal in dit onderzoek niet volledig betrouwbaar is.

Tabel 2. Regressieanalyse van het gebruik van sociale netwerksites op het 'bridging' sociaal kapitaal ($N = 1394$)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	b	s.e.	b	s.e.	b	s.e.
Uren op sociale netwerksites 2015/2016	-0.014	0.026	-0.010	0.026	-0.029	0.046
Aantal sociale netwerksites in 2015/2016	0.037*	0.020	0.038*	0.020	0.024	0.034
Gender			-0.100	0.067	-0.296	0.230
Opleidingsniveau			0.014	0.038	0.014	0.038
Uren op sociale netwerksites 2015/2016 · Gender					0.032	0.056
Aantal sociale netwerksites in 2015/2016 · Gender					0.024	0.042
Constante	0.842***	0.113	0.863***	0.135	0.973***	0.186
Adjusted R ²	0.001		0.001		0.001	
F change	1.735		1.159		0.482	

*** $p < 0.001$; ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

Noot: niet-gestandaardiseerde regressiecoëfficiënten; eenzijdig getoetst

Conclusie en discussie

In dit onderzoek is getracht antwoord te geven op de onderzoeksvraag: *in hoeverre is het gebruik van sociale netwerksites van invloed op het 'bridging' sociaal kapitaal van jongeren en in welke mate speelt gender hierin een rol?* Verschillende voorgaande studies suggereren dat sociale netwerksites kunnen bijdragen aan het sociaal kapitaal. Dit onderzoek richtte zich specifiek op het 'bridging' sociaal kapitaal van jongeren. Om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn er twee hypothesen opgesteld. De hypothesen zijn getoetst aan de hand van een multi-pele regressieanalyse, met de data uit de eerste, zesde en zevende wave van Children of Immigrants Longitudinal Survey in the Netherlands.

Uit de resultaten is gebleken dat de eerste hypothese gedeeltelijk kan worden bevestigd. Hoe meer verschillende sociale netwerksites jongeren gebruiken in jaar één, hoe meer 'bridging' sociaal kapitaal deze jongeren hebben in jaar twee. Deze bevinding kan worden verklaard aan de hand van de theorieën in het eerste deel van het theoretisch kader. Vanuit het *homofilieprincipe* werd verondersteld dat sociale netwerksites als een omgeving kunnen dienen waar meer 'bridging' banden gevormd kunnen worden, door het in mindere mate aanwezig zijn van homofilie (McPherson et al., 2001). Hier voegde de *focus*theorie aan toe dat sociale netwerksites ook gezien kunnen worden als een niet beperkende focus waar 'bridging' banden gevormd kunnen worden (Feld, 1981). De *contact*theorie liet zien dat jongeren door het intergroepscontact online ook meer openstaan voor intergroepscontact offline (Allport, 1954). In dit onderzoek is terug te zien dat de jongeren die veel verschillende sociale netwerksites gebruiken meer 'bridging' sociaal kapitaal opbouwen. Dit is in lijn met het *homofilieprincipe*, de *focus*theorie en de *contact*theorie.

Opvallend is dat er geen effect is gevonden tussen het aantal uren dat jongeren op sociale netwerksites zitten en het 'bridging' sociaal kapitaal. Dit is in strijd met eerder onderzoek, waaruit bleek dat intensiever Facebookgebruik leidt tot meer 'bridging' sociaal kapitaal (Steinfeld et al., 2008; Ellison et al., 2007). Tevens is dit in strijd met de verwachtingen vanuit het *homofilieprincipe*, de *focus*theorie en de *contact*theorie. De eerste hypothese kan dus niet volledig worden bevestigd.

In het tweede deel van het theoretisch kader werd er aan de hand van het onderzoek van Madden (2012) en Madden et al (2013) verondersteld dat het op een andere manier omgaan met sociale netwerksites leidt tot minder 'bridging' sociaal kapitaal. Omdat vrouwen hun profiel op sociale netwerksites vaker privé houden, werd in de tweede hypothese verwacht dat het effect van sociale netwerksites op het 'bridging' sociaal kapitaal minder groot is voor meisjes, in vergelijking met jongens. Echter is er in dit onderzoek geen

moderatie effect van gender gevonden. Het effect van het gebruik van sociale netwerksites op het ‘bridging’ sociaal kapitaal varieert niet tussen meisjes en jongens. De tweede hypothese wordt in zijn geheel verworpen. Deze bevinding is tegenstrijdig met de veronderstelling gemaakt aan de hand van het onderzoek van Madden (2012) en Madden et al (2013).

Een belangrijke kanttekening is dat de verklaarde variantie in dit onderzoek vrijwel gelijk is aan nul. Dit toont aan dat het gehele model niet bijdraagt aan het voorspellen van ‘bridging’ sociaal kapitaal en onzekerheden met zich meebrengt. Afgezien van de significante voorspeller *aantal sociale netwerksites*, kan dit vragen oproepen of het *homofilieprincipe* en de *focustheorie* daadwerkelijk gelden in de onlinewereld. Het kan ook zijn dat het *homofilieprincipe* en de *focustheorie* gelden in de onlinewereld, maar dat dit niet gegeneraliseerd kan worden naar ‘bridging’ sociaal kapitaal in de offlinewereld zoals verondersteld aan de hand van de *contacttheorie*. Voor toekomstig onderzoek is het dus interessant om een onderscheid te kunnen maken in ‘bridging’ sociaal kapitaal online en ‘bridging’ sociaal kapitaal offline. Dit kan zorgen voor betere inzichten in de verschillende theorieën.

Verder kent dit onderzoek een aantal beperkingen. Een eerste beperking heeft betrekking op de operationalisering van de afhankelijke variabele *‘bridging’ sociaal kapitaal*. Door de beperkte vragen rondom het onderwerp ‘bridging’ sociaal kapitaal, is in dit onderzoek ‘bridging’ sociaal kapitaal gemeten aan de hand van hoeveel vrienden men heeft met verschillende migratieachtergronden. Ten eerste kan worden beargumenteerd dat vriendschappen onder ‘bonding’ sociaal kapitaal vallen. Omdat vriendschappen vaak bestaan uit homogene banden, kan het zijn dat de kans van het vinden van ‘bridging’ banden onder vriendschappen klein is. Het lage gemiddelde van de variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal kan dit ook doen vermoeden. Ten tweede is de meting van de variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal beperkt, omdat er alleen gekeken wordt naar het hebben van vrienden met een andere migratieachtergrond. ‘Bridging’ sociaal kapitaal gaat verder dan het kennen van mensen met verschillende achtergronden. Er kan daarom worden beargumenteerd dat de afhankelijke variabele in dit onderzoek eigenlijk maar een klein deel van het ware ‘bridging’ sociaal kapitaal meet.

Tevens toont de robuustheidscheck aan dat de variabele ‘bridging’ sociaal kapitaal onzekerheden met zich meebrengt. Het gevonden effect tussen het aantal sociale netwerksites en het ‘bridging’ sociaal kapitaal is in de robuustheidscheck niet meer significant. De kans is dus aanwezig dat het gevonden effect in dit onderzoek door de manier van operationaliseren komt. Het kan ook zijn dat het gevonden effect in dit onderzoek niet meer significant is

vanwege de offline mogelijkheden die jongeren hebben om ‘bridging’ sociaal kapitaal op te bouwen. Jongeren met een migratieachtergrond hebben in dit onderzoek veel kans om ‘bridging’ sociaal kapitaal op te bouwen. Het aandeel jongeren met een migratieachtergrond is relatief gezien laag, met name buiten de grote steden (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021). Om deze reden zullen jongeren met een migratieachtergrond gemakkelijker in contact komen met jongeren van een Nederlandse achtergrond. Voor de jongeren met een Nederlandse achtergrond is in dit onderzoek de kans om ‘bridging’ sociaal kapitaal op te bouwen kleiner. Deze jongeren hebben minder kans om in contact te komen met jongeren van een migratieachtergrond. Het kan dus zo zijn dat de mogelijkheden die er offline al zijn om ‘bridging’ sociaal kapitaal op te bouwen een rol spelen in de relatie tussen het gebruik van sociale netwerksites en het ‘bridging’ sociaal kapitaal.

Voor toekomstig onderzoek kan het allereerst van belang zijn om meerdere soorten sociale banden mee te nemen in de meting van ‘bridging’ sociaal kapitaal. Daarnaast kan het van belang zijn om verder te kijken dan alleen vriendschappen. Het meenemen van meerdere soorten sociale banden en zwakkere banden in de meting van ‘bridging’ sociaal kapitaal kan zorgen voor een preciezere, meer valide meting. Tevens zouden er betere inzichten kunnen worden verkregen in de relatie tussen het gebruik van sociale netwerksites en het ‘bridging’ sociaal kapitaal door ook te kijken naar de offline mogelijkheden die jongeren al hebben voor het vormen van ‘bridging’ sociaal kapitaal.

Een tweede beperking heeft betrekking op de leeftijd van de respondenten. In dit onderzoek is er alleen gekeken naar het ‘bridging’ sociaal kapitaal en het sociale netwerksite gebruik van jongeren met een leeftijd van 19 en 20 jaar. Het is mogelijk dat de onderzochte effecten in dit onderzoek variëren per leeftijd. Dit kan betekenen dat er niet gegeneraliseerd kan worden naar alle jongeren in Nederland. Voor vervolgonderzoek zou het meenemen van meerdere leeftijden een waardevolle toevoeging kunnen zijn.

Samengevat heeft dit onderzoek laten zien dat het gebruik van meerdere sociale netwerksites leidt tot meer ‘bridging’ sociaal kapitaal één jaar later, echter speelt de intensiteit van het gebruik van sociale netwerksites geen rol. Evenzeer speelt gender ook geen modererende rol. Waar voorgaande studies met name keken naar de intensiteit van het gebruik van sociale netwerksites, laat deze studie zien dat het gebruiken van diverse sociale netwerksites ook een belangrijke rol kan spelen met betrekking tot het sociaal kapitaal van jongeren.

Referenties

- Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Addison-Wesley.
- Amichai-Hamburger, Y., & McKenna, K. Y. A. (2006). The Contact Hypothesis Reconsidered: Interacting via the Internet. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 11(3), 825–843. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2006.00037.x>
- Bisgin, H., Agarwal, N., & Xu, X. (2011). A study of homophily on social media. *World Wide Web*, 15(2), 213–232. <https://doi.org/10.1007/s11280-011-0143-3>
- Bourdieu, P. (1985). The forms of capital. In J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (pp. 241-250). Westport, CT: Greenwood Press.
- Burt, R. S. (2002). The social capital of structural holes. *The new economic sociology: Developments in an emerging field*, 148(90), 122.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2019). *Jaarrapport Landelijke Jeugdmonitor*. <https://longreads.cbs.nl/jeugdmonitor-2019/jongeren-en-internetgebruik/>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2021, 12 februari). *Hoeveel mensen met een migratieachtergrond wonen in Nederland?* <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-mensen-met-een-migratieachtergrond-wonen-in-nederland->
- Chen CJ (2009) The distribution and return of social capital in Taiwan. In: Hsung R, Lin N and Breiger RL (eds) *Contexts of Social Capital: Social Networks in Markets, Communities, and Families*. New York: Routledge, 193–215.
- Coffé, H., & Geys, B. (2006). Towards an Empirical Characterization of “Bridging” and “Bonding” Social Capital. *SSRN Electronic Journal*, 2–26. <https://doi.org/10.2139/ssrn.997340>
- Donath, J., & Boyd, D. (2004). Public Displays of Connection. *BT Technology Journal*, 22(4), 71–82. <https://doi.org/10.1023/b:bttj.0000047585.06264.cc>

- Ellison, N. B., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The Benefits of Facebook “Friends:” Social Capital and College Students’ Use of Online Social Network Sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12(4), 1143–1168.
<https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00367.x>
- Feld, S. L. (1981). The Focused Organization of Social Ties. *American Journal of Sociology*, 86(5), 1015–1035. <https://doi.org/10.1086/227352>
- Flap, H., & Völker, B. (2004). *Creation and Returns of Social Capital*. Taylor & Francis.
<https://doi.org/10.4324/9780203643648>
- Flatt, J. D., Agimi, Y., & Albert, S. M. (2012). Homophily and Health Behavior in Social Networks of Older Adults. *Family & Community Health*, 35(4), 312–321.
<https://doi.org/10.1097/fch.0b013e3182666650>
- Gerber, E. R., Henry, A. D., & Lubell, M. (2013). Political Homophily and Collaboration in Regional Planning Networks. *American Journal of Political Science*, 57(3), 598–610.
<https://doi.org/10.1111/ajps.12011>
- Hofer, M., & Aubert, V. (2013). Perceived bridging and bonding social capital on Twitter: Differentiating between followers and followees. *Computers in Human Behavior*, 29(6), 2134–2142. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.04.038>
- Hofstra, B., Corten, R., & van Tubergen, F. (2020). Beyond the Core: Who Has Larger Social Networks? *Social Forces*. Published. <https://doi.org/10.1093/sf/soaa031>
- Jaspers, dr. E. (Utrecht University); Tubergen, prof. dr. F. van (Utrecht University); Kalmijn, prof. dr. M. (Utrecht University) (2019): *CHILDREN OF IMMIGRANTS LONGITUDINAL SURVEY IN THE NETHERLANDS (CILSNL) - WAVE 1. REDUCED VERSION V1.3.0*. DANS. <https://doi.org/10.17026/dans-zcf-ucxj>
- Jaspers, dr. E. (Utrecht University); Tubergen, prof. dr. F. van (Utrecht University) (2019a): *CHILDREN OF IMMIGRANTS LONGITUDINAL SURVEY IN THE NETHERLANDS (CILSNL) - WAVE 6. REDUCED VERSION V6.0.1*. DANS.
<https://doi.org/10.17026/dans-zfa-j297>

- Jaspers, dr. E. (Utrecht University); Tubergen, prof. dr. F. van (Utrecht University) (2019b):
CHILDREN OF IMMIGRANTS LONGITUDINAL SURVEY IN THE NETHERLANDS (CILSNL) - WAVE 7. REDUCED VERSION V7.0.1. DANS.
<https://doi.org/10.17026/dans-zy7-pc4g>
- Kalter, Frank, Anthony F. Heath, Miles Hewstone, Jan O. Jonsson, Matthijs Kalmijn, Irena Kogan, and Frank van Tubergen. 2016. Children of Immigrants Longitudinal Survey in Four European Countries (CILS4EU) – Full version. Data file for on-site use. GESIS Data Archive, Cologne, ZA5353 Data file Version 1.2.0, doi:10.4232/cils4eu.5353.1.2.0
- Karnik, M., Oakley, I., Venkatanathan, J., Spiliotopoulos, T., & Nisi, V. (2013, February). Uses & gratifications of a Facebook media sharing group. *In Proceedings of the 2013 conference on computer supported cooperative work* (pp. 821-826).
- Koroleva, K., Krasnova, H., Veltri, N. F., & Günther, O. (2011). It's all about networking! Empirical investigation of social capital formation on social network sites.
- Lewis, K., Kaufman, J., & Christakis, N. (2008). The Taste for Privacy: An Analysis of College Student Privacy Settings in an Online Social Network. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14(1), 79–100. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2008.01432.x>
- Lin, N. (2000). Inequality in social capital. *Contemporary sociology*, 29(6), 785-795.
<https://doi.org/10.2307/2654086>
- Madden, M. (2012). Privacy management on social media sites. *Pew Internet Report*, 1-20.
- Madden, M., Lenhart, A., Cortesi, S., Gasser, U., Duggan, M., Smith, A., & Beaton, M. (2013). Teens, social media, and privacy. *Pew Research Center*, 21(1055), 2-86.
- Mazziotta, A., Mummendey, A., & Wright, S. C. (2011). Vicarious intergroup contact effects. *Group Processes & Intergroup Relations*, 14(2), 255–274.
<https://doi.org/10.1177/1368430210390533>

- McPherson, M., Smith-Lovin, L., & Cook, J. M. (2001). Birds of a Feather: Homophily in Social Networks. *Annual Review of Sociology*, 27(1), 415–444.
<https://doi.org/10.1146/annurev.soc.27.1.415>
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster.
- Sajuria, J., vanHeerde-Hudson, J., Hudson, D., Dasandi, N., & Theocharis, Y. (2015). Tweeting alone? An analysis of bridging and bonding social capital in online networks. *American Politics Research*, 43(4), 708-738.
<https://doi.org/10.1177/1532673X14557942>
- Statista. (2021a, 27 januari). *Twitter: number of monthly active users 2010-2019*.
<https://www.statista.com/statistics/282087/number-of-monthly-active-twitter-users/>
- Statista. (2021b, 2 februari). *Facebook: number of monthly active users worldwide 2008-2020*. <https://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>
- Steinfeld, C., Ellison, N. B., & Lampe, C. (2008). Social capital, self-esteem, and use of online social network sites: A longitudinal analysis. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 29(6), 434–445. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2008.07.002>
- Tankovska, H. (2021, 25 februari). *LinkedIn - Statistics & Facts*. Statista.
<https://www.statista.com/topics/951/linkedin/>
- van Emmerik, I. H. (2006). Gender differences in the creation of different types of social capital: A multilevel study. *Social Networks*, 28(1), 24–37.
<https://doi.org/10.1016/j.socnet.2005.04.002>
- van Tubergen, F., & Volker, B. (2014). Inequality in Access to Social Capital in the Netherlands. *Sociology*, 49(3), 521–538. <https://doi.org/10.1177/0038038514543294>
- Villalonga-Olives, E., Adams, I., & Kawachi, I. (2016). The development of a bridging social capital questionnaire for use in population health research. *SSM - Population Health*, 2, 613–622. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2016.08.008>

Yap, J., & Harrigan, N. (2015). Why does everybody hate me? Balance, status, and homophily: The triumvirate of signed tie formation. *Social Networks*, 40, 103–122.
<https://doi.org/10.1016/j.socnet.2014.08.002>

Appendix

Tabel 3. Regressieanalyse van het gebruik van sociale netwerksites op het 'bridging' sociaal kapitaal (N = 1805)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	b	s.e.	b	s.e.	b	s.e.
Uren op sociale netwerksites 2015/2016	0.029	0.024	0.030	0.025	0.017	0.044
Aantal sociale netwerksites in 2015/2016	-0.009	0.019	-0.006	0.019	-0.020	0.032
Gender			-0.107*	0.065	-0.283	0.218
Opleidingsniveau			-0.027	0.037	-0.028	0.037
Uren op sociale netwerksites 2015/2016 · Gender					0.022	0.053
Aantal sociale netwerksites in 2015/2016 · Gender					0.024	0.040
Constante	2.251***	0.108	2.347***	0.128	2.446***	0.174
Adjusted R ²	0.000		0.000		0.000	
F change	0.739		1.223		0.944	

*** $p < 0.001$; ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

Noot: niet-gestandaardiseerde regressiecoëfficiënten; eenzijdig getoetst